

Nopodijeljeni se depis na Makarsku.
Podeljena je plana, oglasi itd.
Makarski po občinom časnik II je
dovozar. Isto tako je sa prizem.
Novi se izljeđe podeljanim na-
pomilovanjem (moguće je postići) na
članstvo "Naša sloga". Isto
premaču i u svakoj pofici valja
biti omotati.

Komu mat nedodje na vrijeme,
neka to javi odpravnici u otvo-
renom pismu, za koje se ne plaća
poštarine, ako se izvani napisde:
"Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a nešto suve pokvarci. Kar. pos.

Imati svakog četvrtka na ovoj
stranici.

Dopisi se povraćaju ako se
nešto kažu.

Neklijegovani listovi se neprimaju.
Preplaća s poštarskom stolicom
kor. za sljedeće 20 kor. na godinu.
Kamjerno kor. 25/1 i 1 za poštu
dine. Izvan časnika vise potrošnica.

Na male jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi
se u Via Farante br. 14.

Rašemu puču po Istri!

Od nekoliko mjeseci ovamo javljaju se krivi proroci, da svade brata s bratom, oca sa sinom, občinu sa občinom, a da poruga bude veća, pljuju na sve i svakoga, koje su do nedavno hvalili.

Je li oholost, je li zlo srce, je li Judina plača, za koju rade, to prosudite sami.

Kad bi naše javne posle razpravljali mirno, trezno i iskreno, kad bi dostoјnjim načinom rekli svoju misao o budi kojem javnom činu Petra ili Pavla, meni toga nebi žao; ja bih veseljelim pozdravio takvu protimbu, jer bi mi bila dokaz, da se svjet ozbiljno brine za naše javne posle.

Ali što čini u istinu te neka pogana čeljad?

Mi smo vas učili, da je u slogi moć, i vi ste to više put izkusili na svoje oči. Složno se boreći, oduzeli smo narodnim našim protivnikom občine i kotare, ter smo već mogli na mnogim mjestih pomisliti i razpravljati o sreći i napredku svojega naroda, a tako će, ako Bog dà, biti i unapred.

Mi, koje zovete vašimi prvinci, držali smo se i sami ove nauke. Od pet prsta jedne ruke ni dva nisu posvojena jednaka; tako je medju drugimi ljudi, tako i medju nama. Svi, u svem, i u najmanjih stvarih nemislimo jednako. Ali svi jednakost postupamo prema protivnikom našega naroda. Mi smo proti njima stojali uvijek kao jedan, i o jedinstvo naše krušila se je njihova moć.

A sada dolaze krivi proroci, koji neće slege, nego razdor medju rođenom braćom, i draže se sa onima, koji su uvjek radili o našoj narodnoj propasti.

Mi smo vas učili, da živete trezno i skrbno, jer samo tako možete jedanput biti svoji na svojem.

A medju novim krivim prorcima naći ćete skoro same takove, koji živu na lahkiju ruku, i još se osmjejuju okolo onih, na čijem živu.

Mi smo vas učili, da skrbite za svoje obitelji, a poglavice krivih proroka neznaju za tu nauku, jer oni ne mare za rod ni porod, a razvrgli su obitelj, ako su ju imali.

Mi smo vas učili, da branite svoj jezik hrvatski, jer su vas majke učile, da se tako zove govor našega naroda. Mi smo vam ga u svečanijih prigodah prikazivali čista i u blagdanjskom odori. Mi smo vas učili, da hrvatski puk, gdjegod žive, ima pravo, da se ujedini i sa svojim cesarom i kraljem sebi čini zakone, kakovi mu najbolje pristaje i najviše koriste.

A ona neka pogana čeljad govori vam jezikom odapanim, mješajući više riječih talijanskih nego li hrvatskih, i govori, da mi smo samo Slaveni i ništa drugo, a dok to govori, istu dobu druži se sa onim, koji svojih poslih pišu talijanski i odmeću se od svoje starine.

Mi smo vas učili, da za dobro naroda treba štograd i pretrpiti, jer je narod naša krv. Spinčić je to primjerom pokazao, zanzev se pred 6 godina za to, da za hrvatski puk u zapadnoj Istri ne bude Talijan zastupnik u Beču. Spinčić je zato izgubio lepnu profesorsku plaću. Cesar i kralj naš spoznajte, da mu je krivica učinjen, pak je krivica popravio; ali se svim tim Spinčić uživa samo polovicu onoga, što mu ide po školah, naukah i zakonu. Vendar pogana čeljad ima obraza lagati vam i prikazivati, kako da Spinčić Bog zna koliko plaće dobiva i Bog zna kako lagodno žive.

Ta pogana čeljad znade vrlo dobro, ili bi barem moralne znati, da Spinčić pomaže koliko može, svaku vrednu sirotu, koja se k njemu uteče, da podupira ubogoga učenika i uboge škole, da nije nikad požalio truda sastati se s narodom, uputiti ga i podučiti.

Spinčić je vlasti predočio sto i sto narodnih potreba, i vlasti jih je dijelom odstranila, a dijelom hoće odstraniti, jer su pitanja pravedna, potrebe istinite. Zato je poganečeljadi Spinčić izdajica naroda!

I o sebi moram danas govoriti. Krivi proroci ne mogu pokazati na moje zlato ni srebro, jer ga nisam sakupio, ni na moje palače, jer jih nisam imao kada ni čim sagraditi. To djelo pripuštao sam onim, koji danas psuju na svoje dobročinitelje. Ja sam zidao u narodu tempal mira, slege, medju sobnjog potpljenja i pomaganja, znajući, da je svakom danu svega jada dosta.

A eta danas ustadoše Herodot, koji, na znajući čim bi se proslavili, hoće, da razruše, što su drugi sagradili. Toga veselja jim ne smijemo dopustiti! Pogana čeljad nije me mogla u narodu omraziti, da sam njegovim žuljima nakupio blaga i bogatstva, pak je na me bacila sumnju, da mi jedna občina bez potrebe daje. Pogana čeljad htjela me je u nekoj novinici obručiti tim, da je, kako čujem, napisala, da mi je sedanje poglavarstvo občine Kastavskie odputilo nekog duga i još mi dalo par stotina forintih. Jedna laž krunjena od druge!

Ja sam odvjetnik. Kad god su me poglavari občine Kastavskie, i prijašnji i sadašnji, pozvali, da za občinu što učinim, učinio sam, kako sam najbolje znac i mogao. Svega rađuna, moja krvave muke, još nisam primio; neću svega ni primiti, jer mi občina ne može povratiti neči, koje sam za nju probdio, ni vida, da sam radeći za nju, izgubio. I za sadanju občinsku upravu izgubio sam više dana, obavio više poslova, potrošio gotovoga. Ipak je sveta istina, da ja nisam pitao, niti su mi sadanji občinski poglavari za moj trud i trošak dali ni novčića, a kamo li stotine forintih.

I moja Jobova strpljivost mora dakle da popuca na onakove lopovštine, ovdade, laži, koje se u narod šire.

Hajdmo dalje! Svaki pametan znade, da je Hrvatska zemlja jedna od najljepših i najrođnijih, što ih je Bog dao. Hoćeš li liepoga vola ili konja, nadješ jih u Hrvatskoj; hoćeš li ubavih livada, nadješ jih tamo; hoćeš li plavne vode i zelene gore, nadješ je tamo; hoćeš li za narod pametnu knjigu, nadješ je tamo; hoćeš li čuti milotu svojeg jezika, čuješ je tamo. Svaki pametan znade, da bi ona zemlja bila presretna, kad bi narod bio slobodan i slobodan, kako želimo, da i mi hrvatski puk u Istri budemo svoji i slobodni. Zato mi vajipimo i za nje, a oni vajipu i za nas; tako se bolje čuje nevolja u jedne i s druge strane. Pogana čeljad muti vas zato, da vas mi predajemo u sužanstvo, u kojem je Hrvatska danas.

Zašto krivi proroci to čine? Zato, da ne otvorite oči svim po Istri, pak da blagoslovljete ovo nesretno stanje, u kojem ste danas. Pogana čeljad hoće, da rečete, da vam je dobro, kada od para, vola morate jednoga prodati, da dragoga prekrmiti; krivi proroci hoće, da na sva usta kričite, kako vam je lijepo, što na mnogim mjestih ne imate ni pitke vode, ni kolnoga poštenoga puta, ni škole, ni svoga učenoga, komu biste se utekli. Krivi proroci hoće, da plijunete na Spinčića i na mene, koji smo ovđje iznesli sve nevolje našega puka i potražili, da mu se pomogne. Krivi proroci žele, da vi kričite, kako vam je pravo, da vam tudja čeljad izpod nosa lovi ribu u našem moru i da vam otima onu žalostnu nadnicu, gdje se što gradi.

Zato pogana čeljad ustaje proti nam, da vam pomuti vid i pamet.

Do predlani smo tim krivim prorokom bili premalo Hrvati, sada smo jim preveć Hrvati. Kako se to tumači? Kliko srebrenjaka dobiva svaki taj Juda, što izdaje učitelj, kojega je do nedavno u lice ljubio?

Da pravo ne upoznate svoje nevolje i da se nesložite u načinu, kako biste jum odmogli, krivi proroci eto mame vas i lažu vam, da mi hrvatska stranka, to jest mi pravi Istrani, predajemo Istru pod tudju vlast.

A docim smo mi predlani proti samomu glasu o odstupu Kastavšćine podigli svoj glas u Beču, agenti pogane čeljadi trčali su kako mahniti okolo i peštaškim Židovom nudili sve, što je kastavšćika, sve, što je našega na moru od Voloskoga do Rieke.

Izdajice naroda, tko je prodavao Kastavšćinu? Vi i samo vi, ali vam nije pošlo za rukom ni neće tako nam Boga i naroda!

Eto je završen! Negda, kad bi zavladala kuga, narod je nosio duge palice, da se ne takne drugih. Činite i vi tako; sa krivimi prorcima ni pogovora, ni kumstva ni prijateljstva! Oni su za pravi napredak naše svete stvari u Istri prava kuga. Oni bi htjeli porušiti ono, što je naša narodna strana težkom mukom zidala od 25 godina ovamo. Ako su već kojega poštenoga smutili, taj će uz pametnu vašu riječ i bratsku opomenu opet u našo bratsko kolo.

A onim, za koje zname, da hotomice vrše službu krivih proroka, da se ne trude, nego leže i dangube, pak uza sve to dobro živu, za one može biti stalni, da žive od Judinoga novca. Za nje je u „grobu Kaludjera“ već davno rečeno: „Prošteno je griešnicima, razbojniku, ubojicu, prošteno je svima, svima, samo nije izdajici!“

BEČ, 28. janara 1897.

Dr. M. Laginja

zastupnik naroda.

po tom zvane, da zaštite javni poređak i sjegurnost, da dale zavesti svojim "stlepm stranačkom mirnjom" da postane zločinči: Gradski stražari u Malom Lošinju, Giuseppe Radoslović i Giovanni Scopinich, stražari su 2. kolovoza — bila je nedjelja — oko 11 sati noću na ulici. Tom su sgdom čvrst u blizini kavane „Argovi“ pjevajuće. Počinši onamo, našli su o zid naslonjene Oktaviju Ostromana, Karla Pićinu i Ivana Vidalića, koji su umjerjivo glasom pjevali hrvatske pjesme. Stražari su opomenuli momke, neka ne bune noćnoga mira i nek prestanu pjevati. Ostroman im reče: „Jer pjevamo hrvatski branite nam, a kad se je onomad pjevalo talijanski, niješto nikomu branili. Smijih li drugi pjevati talijanski, smijem i ja pjevati hrvatski. Nitko me ne može zatvoriti, ja ostajem do ponoći ovđe, pa će vidijeti tko mi sta može“. Svjedoči tvrdje, da je stražar Radoslović na to odgovorio: „Pjevate talijanski i na hrvatski, talijanski možete pjevati, koliko vas volja. Zapevajte li talijanski, dat će ti pet korinti: Karlo Pićinac reče: „Smije li se pjevati talijanski, tad dema pjevati i hrvatski“, — a Ostroman doda: „Ja će pjevati hrvatski, što god mogu.“

koje je prianjalo uz Ostromana“. — Predsjednik: Vi ste se vrlo zao poslužili sabljom. — Obt.: Ja ga udario okrenutom sabljom po desnoj ruci, da bude miran. — Pred.: Ta vi ste Ostromana proboljili već onda, kad se više nije mogao braniťi jer je bio obnemogao, — Obt.: On još nije bio obnemogao, jer me je ngrizo; da ga svladam, htio sam ga ubesti u rame, no on je bio tako nemiran, da sam ga zahvatiti u prsa, mjesto u rame. — Pred.: Nije li vam Ostromatu putem od gospodina Argari do ljekarne Colombisove pobijegao? — Obt.: Jest, no ne daleko, jer smo danas ulovili. — Obtuženik izjavljuje, da se je uslijed prijetnje drugova i občinstva bojao, da će njega i druga mu razoraziti, a možda i ubiti, — a poriče, da je Scopinich pozvao, neka ubode Ostromana, te mu je samo dovkruno, neka sabljom odstrani ljudi, koji su se k njima gurali.

I obtuženi Scopinich tvrdi, da nije kriv. On i Radoslović moral su povući sablje, jer so je Ostroman jako oprago i upravo njegao udario šakom u lice, da mu je kapa daleko odletala. Na to je on pojavio vukao sablj i okrenutom ostricom udario Ostromana po nogama, a ovaj ga je objektivno udarao po glavi. — Pred.: Tvrdi

Na to su strazari pozvali Ostromana, da podje še njima u straznicu, ali mu niješ kazali, da je napšen. Pošlo se je opirao, pograbili su ga strazari, da ga odvuku. Pustite mi, inače da biti uđavani. Pri tem se je počeo branjati, a ukadaju kudar na pragu. Radoslovic b. Ostromana zadnjih deset do petnaj korakaja vučeli po zemlji kao svinju. — Obt. To nije istina. Ja nisam kriv Ostromanova smrti, a nije kriv ni Radoslovic!

raca!“ Pri tom se je pooceo bratiti, a strazari su pavukli sablje i stali udarati po Ostromana, Pičluću i Vidulici, koji su kušali, da osloboda Ostromana. Skupilo se naroda, koji se je stao zauzimati za Ostromana. No ni molbe naroda ni molbe Ostromane nije koristile, Radoslović briesnio je i drazio svoga druga: „Uđi ga, gdje možeš, urezi mu u noge!“ Pičluć i Vidulic pobijegose, a Ostroman, činjenica udarci, bio je takodjer biac.

obnemogao unatoč, što je takozvani vježbali, ali su ga stražari opst pograbili i zlostavili. Postali su ſe ujme kakovih 80 koračaja do blizu ljevkare Colombitove, gdje se u neposrednoj blizini nalazi i stražarnica. Onamo bi bili mogli Ostromana bez odpora dovesti, jer je bio jake obnemogao, — nije dakle trebalo sile. No upravo na tom mjestu slio se je najžalostniji čin. Stojeći Ostroman pred ljevkarnom razkrštil ruku, pograbio je ga stražari, a Scopinich ulze s novim po njen slabljom udarati. Uzme još nezaobiljan, pozvao je Radoslovića svoga druga: „Prohodi ga, inače da ju to učiniti.“ Posto Scopinich nije udovoljio tom pozivu, probio je sam Radoslović svojom slabljom pras Ostromanu svom snagom. Ostroman pada na zemlju i kliknut dva puta: „Ubuli me!“ i umre.

Izkazi mnogobrojnih svjetloka koji su bili prisutni. Utvrdjeno je, da nis u potrebe, da se upotrije sile oružja, dočim obtuženici tvrde, da su morali uporabiti oruženje, jer da se je Ostroman brani i htio grizti. Nu protiv tomu stoji, da je Ostroman već bio tako snemogao, kad su ga doveli do lještarne, da se više nije mogao spirati, odakle proizlazi, da je Radoslović namjerica izveo čin, a Scopinića da mu je pripomogao, držeći Ostromana.

Sudbenom obdukcijom ličnici su konstatovani, da je Ostroman zadobio smrtonosnu ozledu do srca i da je morao s mjestima umrijeti. Ozleda je izvedena velikom snagom. Na tjelu ubogoga mladića nadjenjeno je i drugih ozleda od sablje.

varstva u Pomjani i c. kr. kotar. glavar. Glavarstva u Kopri radi mjesto u kojem, da se izbori provedu. Občinski glavar bio je za to, da se ne obave u Pomjani, gdje se je već više puta nerada dogodilo, nego u jednom manjem selu, gdje su se jednom izbori proveli, i to posve mirno. C. kr. kot. glavar, a s njim i Talijani i Talijani, htjeo je da se obave u Pomjani. Občinski glavar pozivao je na svoje pravo, da on ustanovljuje mjesto izbora, i pozivao se na to, da su se c. kr. oblasti, n. pr. glade Veprinacke občine, izjavile da ima občinski glavar pravo ustanoviti mjesto izbora, i da c. kr. oblasti nemogu ništa proti tomu. Nije koristilo ništa. C. kr. kotarski glavar grozio se je občinskom glavaru, da će zastupstvo razpusiti, ako ne razprijavi izbor u Pomjani. Občinski glavar učinio je utok na c. kr. namjestništvo, ali mu ni to nije koristilo. Kao da su drugi zakoni u koparskom a drugi u voloskom kotaru, premda su oba u istoj pokrajini. U pomjanskog občini koparskoga je občinski glavar Slovenski, u običnijevi veprinackoj Talijanici. To je još razlika različitoga postupka, ako nije drugi zakon.

Dakle u Pomjaniču počeli su občinski zbori dne 25. t. m. C. kr. vladu zastupa komisar, koj nezpozna slovenskoga jezika, komisar pučanstva, koji ali da se je nepristrano držao. Dediščin mu je bio prvi dan tajnik c. kr. kot glavarstva, koj zna slovenski, al taj se nije pacao. Biralo se je prvega dana do preko 11 u večer, i načini imali su, uz sav strašan pritisak protivnika, 97 glasova, a protivnici 76, dakle nasi 21 glas večine. Drugi dan dne 26. je razmjer ostno skoro isti, najme naši su se imali 22 glasa večine. Odlučan bio je treći dan dne 27. Talijanasi poslali su svoje Poljane iz Kopra, koji imada zemlju u Pomjaničini, i u tom obstajali je pogibijal. Ali l Poljanu su počeli predlagavati. Nede s gospodom. Naši su to učace napeli svoje sile. Borba, vodjena sa naša strane posve u redu i zakonito, bila je zekosta. Končan uspijeh je povoljan. Naši su pobijedili, poslije trojne nevorbore, sa 36 glasova večine. Živili junakji pošteni izbornici pomjanske občine, zajedno sa njihovim voditelji.

Danas i sutra bira H. tjele. Subotu
tjele Opravdane je nade, da će pobje-
diti naši u oba. Dao Bog!

Izbori za upravne vijeće u Zrinju. Ovi izbori već smo pisali. U III. tječu bilo je nezakonitost, pobjeda sa je upisana za talijansku stranku. U II. tječu objedili su bili naši, u I. talijaništi. Naši su učinili utok proti izborom u III. tječu, taj utok njim je obvaljao. C. kr. kotar, glavarstvo, putem občinskoga glavarstva, avilo je da je pobjeda u III. tječu naša. Točno imadu naši svoje zaštitnike u III. II. tječu. Slijedeći tjedan će se vijeće izrediti. Mi nemožemo nego čestitati izvrgaća sreća svim našim čestitima izbornikom u Žrinaku občine. Živio jih Bog! Držali su pak junaka i kod skorih občinskih izbora za mjestnu občinu Oprtaljka, a tako i kod izbora za carevinsko vijeće, u kolici svih naših vrednih i poštenu izbornika izvan ciele Istre.

Iz Pule pše nam prijatelj: Tifus u ovom gradu neda nam još uvjek mirno spavati: činilo se je, kao da će prestati, ali broj prijavljenih još kaže da nismo sigurni.

Za vodu govora da je izpod svake kritike. Bečki list „Reichswehr“ vjerno opisuje stanje u Puli i očite kaže, otkudna veće zlo na nju. Od naših je uvršta smrću pokosila među drugim i gosp. Frana Bragant-a, c. k. cr. poštoga kontrola, koji je za sebe ostavio mladu udovicu sa pet nejakih sirota. Bog ga pomilaj!

Pred nekoliko vremena bio se ovilje dogodio slučaj pogrijštene slike Njegova Veličanstva, našega cesara i kralja — učinak baš u mjestnoj stražarnici da po jednom policiju. Neki, koji za svuj radun istinu prikrivaju, učinili su sve i stveta, da se stvar zavađuri. Tako vam je uvek ovđe: kad se bacaju petardi, i kad se grdi kralja, i kad se uzdiže preko mora. S druge strane mogu se uza svu občinsku politiju i po bieonom danu dogadjati gadne iščekarske demonstracije proti ljudem, koji u ljubu ovoj zemlji, ali nisu Talijani. Tako se događa da što je drugdje kažnivo, u tvoj može sasvim dobro proći.

Poznato je svima kako grakao proti
nam crne vrane, taljanske novine, kad
su u naoj plesenici nadjev kuje zrno Italija.
A mislite, da to isto dñe kad se osramoti-
oci od njihovih? Dr. Glisović, bivši občin-
ički činovnik u Puli, raslovičio radi primjene
činika na javnom trgu pred tisuću i tisuću
marola, taj mrtki delije od pozatači de-
konstrukcija, затvoren je na nalog drž.
dvjetničta, jer da su podnesene proti

njemu prijave sa više strana i radi prevarе i radi drugih zločina. Ala „Somiero“, gdje ti je sada ljubava prama: tom tvomu iskrnjuju, da ga niti nesponimješ?

Isbori su na vratima: kako se go-

atori, u Puli će peta kurija birati u gradu na 5. mjestu a na vanjštini u 3. Istotako čuo sam iz pouzdanog izvora, da će ovjera i svagdje po Istri, gdje je grad središte mjestne občine (podestarija), prvotni izbori za fiducijske seoske občine, biti na vanjštini ali samo na jednom mjestu. Nije sve, ali je ipak dobro, da naš put nemira u grad. Eto, Vam prilike, slavna braća Istrijanci našega jezika i roda, da si osjetite lice; eto prilike da tri zastupnika u Beču budu naša. A vjerujte mi ljudi, od toga će sve daljnje ovisiti: ako mi dobijemo tri zastupnika, vlast u Beču će nam pomoci i svih nevolja, ako li predobiju Talijani, pritisak će nas još više, dok nekapanemo. Da se ovo nadogodi, valja da sy, tefina: svoju dužnost; niko neka se neprodaje.

Na noge, braćo, ako si želite dobra!
Iz Kanfanarskine (zametavanje hrvatskoga jezika u crkvi — Obnovljena crkvičica u Babanju — Blatoa karta).

Odkad su pošli od nas kapelani časni Četomil Korba i L. Potočnik (Bog ga posluji), bili su za njima ordje časni Toso i Čeke, (ada upravnitelj župe u Selu Rovinjskom) pak, recimo pravo, ašo se je drže za talijana, ali su sam poštivali našu starinu, naš elavni materinski jezik u crkvi.

Za njime je došao Petar Blaž rodona Vodnjanac. Taži se pošuk, da on nečita u našem jeziku ni epistola ni evanđelje, kako je stara navada naša. Ni "Badi hvaljenou" nečujemo, kako je bila navada. Ni na sveta tri kraja nija napovedala u našem jeziku, koliko je bilo krštenih i zakonjenih i koliko juh je umro u proloj godini. Znamo, da je naš velečastni župnik g. Petar Studenac u težkoj starućkoj dobi, ali svejedno ga molimo, neka mladjemu zapovedala, da se ima držati starinskega rada i poštivati naš jezik i navade. Crkva nije za kaprice. Javljamo ovoklio, neka se i viši poglavari makna, da nam satuvaju što je naše.

Na vrhu Ljima bila je davnina crkvice Martina, poručena i zaboravljena. Dječevanjem dobroj ljudi nešto Babani sami, nesto milodard od drugih, i teto hvala Bogu, obnovila se je crkvica. Bilo je gojenje od Juda do Pileta, jer je jedan jedini tamnošnj crvić, zaveden od dragih, htio da je crkvište njezovo. A kaujuće je prijasnuće občinske zastupnici htjelo vrći na ime občine; a pak ju pitao neka se „sveti Martin“ ukuši sam na se, kako je i pravo i rod Babanski vezao se je služiti crkviću za njene potrebe. Ljepo i dostojno dobra naroda. Na 25 ovoga, prošli ponudeljak, imalo je biti blagoslov i prva sveta misa u obnovljenoj crkvići.

Velika zasluga ide častnega g. Čo-
telja, pač zastavnika Marije v Mišanu, da
se je sakupljalo dobrovoljno prinošo. I radi
toga su imali neprilike i sumnjičanja, kako
mogni, kojičini dobra. Da je ja svak
stvar dženja, imamo još napose zakvali
precastouma župnika g. Petru Studencu
i sadašnjim poglavarem čestitom Antonu
Okretu i Ivanu Filici. Tako imaju vredni
Babunci obnovljenu crkvicu, koja je za-
ljužbina njihovih starijih od davnje
je, od enda kada se je naš rođ ovao
dodeljivao iz Dalmacije. Sveti Martine, budi
milostiv zagovornik svega puka pred Vi-
sokim Bogom! —

Ono mrzko stvorenje, što su rodili Talijanci, a po framatušku krstili asu odmetnici tamo neglje u Matulju, posljali su i nama ovako zabavada. Ma bađ je bilo i gratis i zabavada, jer nismo mi išli čuti ni papagali, da idemo izredom na visek. Radunju su, da čemo latim vjerojati, ako ukradu ime našoj Slugi, i aknac budu nekoliko po naše pisali. Ali neće pogreć iz te muke Poznamo mi sva ona državi u juzine pomagace, koji pod talijanskimi adresama huće da šire otrov u narod.

Za danas dosta, a do zgode, ako Bog
da, više!

Zabava u Mihetićih. Odbor čitaonice
u Mihetićih poziva na zabavu za dan 3.
februara 1897. Početak o 7. uri večer.
Uzaznina po osobi i kruna.

Listnica uredničtva.

Gg. A. L. — J. i J. B. n Š. V. Vasim razgovorom neznamo kamo smjerata nit što mislite, pak ga za to nemozimo pribrobiti. Imate rado bitkaski Što i od Vas i u Vasih strana, al to treba da su stvari obćenito vrednosti, a ne osobne, i da nobude utvrdjena.

Našim gospodima pomoći moraju da se
nam nezmjere, što učinimo u svrštiti u danas-
njem broju njihovih desira, poglavito ili pjesama.
Te iste poručamo narođeno čestitomu M. K. u Sv.
N. L. Ne bijate uit-ko moguće ni za danas.

Velika ljetnja u Inomostu po 50 novčića

Glavni zgoditak

75.000 krunah.

Srećke po 50 novčića preporuča: Giuseppe Belafle, Alessandro Levi, Mandel & Nigrin, Marice Schissman.

Yučenje
neoperceivo
20. febra 1897.

Dobra i jeftina roba.

Podpisani časte se dati na znanje p. n. občinstvu, da su otvorili na Rici, na korsu izpod kuce Mohovideve nova trgovina rukotvorina, prednenina, rubonina i malih sličnih stvari.

Obzirom na to, da podpuno obskrbjeni su dočinjeni stvarni i obzirom na niske cene, goje agodnu nadu, da će se mnogi kod njih postizati.

Preporučujem se podpore p. n. občinstva, biloje se najboljudojne.

Teodor i Emili braća Rade.

Njegova svetost papa Leon XIII. poručio je po svojem ljeđniku prof. dr. Lapponju Ljekarsku Piccoliju u Ljubljani najdraži zahvalju za Nj. Svetosti odposlatu tinkturu za želudac.

Spomenuti ljeđnik, kako i mnogo drugih odličnih profesora medicine izrazili su Piccolijevu tinkturu za želudac, te ju preporučuju kao izvrstno sredstvo za krepljanje želudca, posmiješte tek ter pospiješte probave i čišćenje. Cijena: 1 bočica 10 kr., 12 bočica za zavjetom 1 for. 36 nr.; posiljka po pošti od 66 bočica 6 for. 26 nr.

I. Najviše priznanje

Ljekarnu Piccoliju u Ljubljani kao priredio kapljicu za zube, koja je za zadovoljnju uspeh Nj. c. i. k. visost prejasma gospodja prestolonaslednika učvora nadvojvodkinja

STEFANIA

ivolila optestovano uporabili. — Cijena 1 bočica 20 nr., 10 bočica 1 for. 50. nr.

Ljekarna Piccolli

— pri angelu —

Ljubljana, Dunajska cesta

Posiljke se šiju prama poštanskom pouzeću.

FILIALKA

C. K. DIV. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrstd. papirjih na 4-dnevni odmak 2%, 5-dnevni 2%, 8-dnevni 2%, 10-dnevni 2%. Za pisma, katera so morajo izpletati v nadomaj bankovih avstr. volj. stopnje move obrestne takso v kropot v danem 5. februaru, 9. februaru in odnosno 2. marca t. l. po določenih obstajah.

Okrkožni oddel.

V vrstd. papirjih 2%, na vrsto sveto.

V napoleških vrstah.

Nakaznice

za Donau, Prago, Pette, Brno, Lvov, Tropavo, Rokok, na Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Građec, Libiš, Inomost, Čakov, Ljubljana, Lino, Olomouc, Reichenberg, Sašin in Solnograd, — brez troškov.

Kupuje in prodaja

vrednost, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov proti obisktu 1% previzije.

škosa vrah vrst pod najmenšim pogoji.

P red u j m i.

za jamščeve Italij pogoji po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu Parizu, Berlino ali v drugih mestih — provizija po jake umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mestu.

Vložki v pohtovanju.

Sprovojamo se v pohtovanju vrednostni papirji, zlati in srebrni denari, Inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Naša blagajna izplaćuje naknade narodne banke Italijanske in italijanski frankhi, ali pa po dnevnim cursu.

Trst, 9. febara 1896.

odgovorni rednik i izdavač Mari Mandić

Yučenje
neoperceivo
20. febra 1897.

Tko pije
Hathreiner-
Hneippovu sladoštu kavu?

SVAKI

tko ljubi tešku kavu a prištedit hoće i zdravije sačuvat.

Važno za usnare!
Posuđilnica u Konjicah kupila je ostavštine poznatoga tvorničara Ivana Stanzera tvornica za usnje (kožu) te kuću sa gospodarskom zgradom.

Tvornica za usnje pripravljena je za 20 do 30 radnika, te se ovim nuditi u najam ili na prodaju.

Više o tome podaje Dr. Ivan Rudolf odvjetnik u Konjicah, na Štajerskom.

Zidni koledar za god. 1897.

Takao bilje, Tri vrste rijetka i Tri kr. 2 pripravila je za god. 1897. idući koledar, te ga proze po 20. ut. kereta, poslom 25. nov. komad.

Ljekarna k Zrinjskomu
H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg broj 20.

Preporuča kavu proti kavu, prometlosti, hrapavosti, prihodjiji i plućnom kavarni svježi trputčev Sok.

Cijena bočici 75 nov.

Gorski

ai proti kašiju, koji rastu posjeduje djelovanje lepta.

Cijena omot 65 nov.

Sok proti kašiju za djecu. Dječje i starče kavne boje kod prehlade, kaša, hrvapava i plućnih bolesti. Cijena bočici 50 nov.

Mazilo proti kostobolji

kod trganja, reumatičnosti, ischemia, bolih u gljivoj kavini, te kod svih podobnih bolesti, toje na, stju ujed prehlade i nazehlosti. Cijena bočici 50 nov.

Oblirni elenit na zahtjev badava i franko.

Ljekarna k Zrinjskomu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg broj 20.

U ljekarni E. Tomaja naslijednik

A. WINGER

u Zagrebu, Ilica broj 12.

dobivaju se osim svih ostalik lejkova nekoj obredu prokušani i vrlo koristni esobite preperuke vriedni lejkovi: Mazilo proti kostobolji ili protinu, Antiseptična voda za usta i zube, Antiseptična voda za zube, za rube od kvarenja, zaprijeće i oblažje rubobolja, učravljene meni oko zubi, razfrizjavaju usta, uklanja neugodan vonj. — Cijena 60 nov.

Fina smrekova esencija (Fichtenthaler Eszenz) za čišćenje i razkušavanje raka u sobah, za disanje i za plućobolne. — Po 50 nov.

Antisutin. Prah proti znojenju ili potu, proti sajdjini. — Skalupi 50 nov.

Tinktura za kurje oči (kravato sredstvo). — Cijena 50 nov.

Dra. Spitzera pomast za lice proti sunčanim pjejam, nadolenjem, raznim pjejam ili fikovom, odstranjuje prekomjerno rumenilo lica i nosa, hrpatost, ospitine na licu; proizvaja gladost, pječnost; blejči i finiće obraz i ruka. — Cijena većim lončiću 1 for. — X tonu spada jedan borakos apnina po 40 nov.

Puder-Eglantine. Najbolje sredstvo za poljepšavanje i pomladnjivanje lica te posve nekodljiv i ugoden miris. Nagradjeno na pariškoj izložbi začasnom diplomom. Dobiva se u bojali: blejči, ružičasti i žutkasto. — Cijena kuijji 1 for.

Savon Eglantine. Najfiniji sapun od svih sapuna. On osvježuje te pomlađuje lice. Savestavljen je od najčišćih tvrzi, a oslikuje se vauredno ljubizan miris. Jedan kuijki stoji 50 nov.

Mirisna žesta za sobe kaditi, nekoliko kapi preugodan miris. — Flasika 80 nov.

Otvor ili čemer za stiesnice ili klimake. — Flasika 50 nov.

Antifebrile od Rodicina proti groznicu ili simicu — Manja bočica 70 novčića.

Polibronov sirup po dru. Nikolai Selaku neči uspešno bolesti živaca, nepek, glavobolja, histeriju, zadolu, razne grčeve. — Cijena 1 for. 50 nov.

Ljekovito Pepsinovo vino katar, lojbo protiv. — Cijena 1 for.

Seker Extrakt za bolest jetara i slezene. — Cijena 1 for. 25 nov.

Fine parfume, mirisave vodice, razne pomade i boje za farbanje kose, da sieđe kose počrne, fine sapune, prase za gospodje, sredstva za poljepšavanje; prase za čišćenje zubi, trestine za zube, od kojih zubi poboljšaju.

Espužive za umivanje, kefice za zube.

Razne sprave iz kaučuka, bandaže, povoje za rane, pojase, kiruržke sprave.

Ruskog čaja, finog Jamaika-Ruma, Malaga-vina, francuzkoga Cognaca.

ZALIHA MINERALNIH VODA.

Sve po novinah oglašene medicinske specijalitete.

Tko naruci za pet forinta vrednosti, plaćam sam počtarinu.

Tiskara Delone u Trstu

Prilog br. 3 „Naše Sloga“:

Konačno zaključići sjednicu, te ureće buduću za četvrtak slijedećim dnevnim redom 1. Priobrđenja; 2. Izvešće zemaljskoga odbora o izborih pokrajinskih zastupnika u vanjskih občinah na kvarnerskih otocima i u političkom kotaru Volosko.

Koli u saboru tolj na galeriji vladao je mir za čitave sjednice.

Naputak

za izbore zastupnika u Beč.

Marko jo neuk, ali bistar. Ive je učio zakone. Marko pita, Ive odgovara i tumači.

(Nastavak i konac.)

Poglavlje četvrtvo.

Izbor fiducijsara za četvrtu skupinu ilići za kmetske občine.

Marko: Tako smo zavrsili razgovor o občinama, nove skupine, sve do izbora fiducijsara.

Sada dolazi na red skupina kmetskih občina, ilići četvrta kurija. Podučite me o njoj.

Najprije ču Vas pitati, hoće li i ovdje sve muzike glasovati izabirati fiducijsare?

Ive: Neće, nego kako do sada, ono pred 6 godina, kada je Kanfanar i Savicenta spasila narodnu čast. U ovoj skupini izabiraju fiducijsare samo oni, koji neslužuju i stanuju po selu izvan grada, vani. Zato se ta skupina zove: izborničko ilići kurija vanjskih občina, ilići seoskih občina.

Marko: Razumijem, tu se već pita: plaćaš li od kuće, ili od kuće, ili od trgovine, kakovoga davnika i živeš li na selu. Onda mores glasovati fiducijsara i za vanjsku občinu.

Ive: Tako je!

Marko: A molim Vas, koliko je dosta da se plaća?

Ive: To ti je malo teži račun, jer nije svuda jednako. Računaj ovako: Ako plaćaš bez nameta ilići bez adicijonalna barem pet forinti na godinu, onda si već dobar, nitko ti ne može uzeti glasa, da tobožu premašo plaćaš.

Marko: Ali ja jih znam, koji ni toliko ne plaćaju, pak da svejedno mogu glasovati. Kako je to?

Ive: I to može biti. Evo ti jedan primjer! Ako je u jednoj občini mnogo onakvih, koji plaćaju visoke davnice (steure), onda to pamet uči, da treba mnogo manjih za pojedinačni one deblji. Hodi od najdobjljivoga plaćaoca na ugnjizga, pak sve, što svi plaćaju skupa, razdoblje na troje, onda ako si u prvo dve trećine i ti, svejedno ćeš izabrati fiducijsara, makar da i u plaćaš 5 forinti davnika bez nameta.

Marko: Tako to je kao lista za občinske izbore?

Ive: Da upravo tako! Treba popraviti listinu za občinske izbore, izdužiti sve gradiske, a iz vanjskih vrć sve plaćaoca unutra, onda vredni ono što sam ti učao prije reku. Dakle zakon određuje drugim besedama ovako:

U četvrtoj skupini ilići izborničku vanjskih občina imaju pravo glasa za fiducijsare svih austrijskih državljanih, muške glave, od preko 24 godine, ako za izbore občinske padaju u prve dve trećine poreza (steure) složenog od većeg na manji. A isto tako, ako padaju mukur u treće tijelo izborno, ali plaćaju davnika bez nametka barem 5 forinti na godinu (§ 9 zakona izbornoga).

Marko: Po ticevu dušu bolji je zakon za Beč, nego za Poreč. Za Beč ču moći glasovati, jer od moga sironaštva plaćam kralju sam pet forinti i neke novčice. A za Poreč ga predali nisu punstili glasovati, koji plaća i 10 forinti i više u ukupak se nije ogrešio o zakon. Muci vratia, na svaku palicu imam dva kraja!

Cini mi se, da ni za ove fiducijsare žensku nemaju glasovati.

Ive: Ne, ni žensku glavu, ni drugi za nju, ni čejadje, koje je pod tutora, ni tutor za njega.

Marko: A smije li odrasli sin uz oca?

Ive: Može, ako na svoje ime plaća toliko, za koliko mu zakon daje glas.

Marko: A može li otac, ako je već izručio kraljuštinu sinu, i ako plaćilo već dolazi na sunogu sinu?

Ive: Ona otac ne može glasovati. Tako ni vojak, dok je kod kompanije.

Marko: A molim Vas, koliko će biti, gdje su dva brata i više na jednu kmestiju i s ujimi sestra ili majka, pak na svili ido plaćilo?

Ive: Ondje će biti tako, da žensku glavu moraju izbrisati, kao da je nije u plaćilu.

Marko: A molim Vas, kako će biti goje su skupina u plaćilu strići ili braća s djecom, koja su pod tutorom?

Ive: Ondje se djecu brišu iz listine, kako da jih nije, jer ne smiju glasovati. Ne piše u listinu zemlju, nego ljudi, a za glasovanje se hoće ljudi, kojim je glava na ramenu. Eto za to se djeca brišu.

Marko: A molim Vas, mi smo tri punoljetna brata, bez bruke pred zakonom i plaćamo samoga kraljevskoga poreza preko 15 forinti, ali nas zovo skupina u plaćilu. Hoćemo li mi imati svaki svoj glas, ili kako?

Ive: Po mojem sudu imali biste pitati, da vas vrže u listinu svakoga po se, polag dieha od plaćila, koji na svakoga pada, jer smo već prije rekli, da ne glasujemo kuću ni zemlju, nego čovjek, koji plaća od kuće i zemlje. Za to bi vas morali u listinu posebice imenovati i čim pade na svakoga toliko, da bi došao u drugo tijelo, (ili makar u treće ali sa 5 forintima), imali biste pravo glasa.

Marko: Ali, ako po nikom način ni se rekursom nedobijemo to pravice, kako onda?

Ive: Onda valja, da svi dojdete zajedno, pak da dogovorite jedan od vas reči fiducijsare.

Marko: Dobro! Ali još jedan brat slavi u rezervi ili landveru, nije ga doma; kako onda?

Ive: Onda drugi brat nije tomu krv, pak mu svejedno moraju dozvoliti da glasuje, kao da drugoga brata nije.

Marko: Ta je dobrat! Ajdimo dalje:

Stric je umro, a dva punoljetna striciceviča živu na istoj kmetiji, od koj je plaćilo skupino. Odluka u suda još nije o utrjevom dijelu. Kako onda?

Ive: I tada ona dva mužaka mogu dogovorno glasovati, ako kmestina dosta plaća, kuo da strica nije ni bilo.

Marko: I ta je dobra. Ajdimo dalje!

Od dva punoljetna brata jedan je po moru, ne zna se za njim; a koji je doma, plaća za oba i plaća dosta. Može li on glasovati?

Ive: Može, on sam, kao da drugoga nije.

Marko: Da dodje prilika, kako sto mi ovdje rekli od onoga, što je u vojski, ili od onoga strica što je umro, ili od onoga brata, Što je po svetu, pak da svejedno onomu drugomu ne daju glasovati, što mu je onda život?

Ive: Onda bi takov imao reči gospodi od povjerenstva i kraljevom komisari ovako: „Gospode, Vi meni treba da po zakonu dute glas. O tih stvari već ju sudio vrhovni upravni sud u Beču na 19. maja 1883. god broj 1162, i rekao je, da gdje jih je više skupa u plaćilu poreza ili steure, pak je jedan umro, ili je u vojski ili je drugamo otpao, onim drugim ne smije biti zakrađeno glasovanje.“

Marko: Tu je pravotina! Ali recimo, da sve to ništa ne koristi, i da ne gome odnosu?

Ive: Onda bi to bilo proti pravu, a izborno povjerenstvo ilići komisari ne smije raditi proti pravu, a cesarske vlade komisari koji je timo, ne smiju dozvoliti nezakonitosti, i onda ti učini, što te Bog nadahne!

Marko: Dobro! A recite mi hoće li se fiducijsare za kmetsku skupinu izabrati kako do sada na občinu ilići podestorijah?

Ive: Ne znaju još pravo, ali ja mislim, da će u velikih občinama i za te izbore biti odseđene više kraljeva. Dakle birati će se na više odjeku i svaki odjek imati će broj fiducijsara polog broja svoga puka, koji pada u oni odjek. Kaočuna se jedan fiducijsar na pet sto duša. Ako na konac računa ostane još stogodora, onda dajo zakon još jednoga fiducijsara za kmetske občine. Ali ako baš ne bude više odjeka za jedan občinu, biti će ipak učinjen tako, da se fiducijsare kmetskih občina bude biralo izvan grada, gdjegodhar to bude prilično.

Marko: Ja ču Vas prositi, da vržete u Našu Stagu, kada bude znano, koji su goje odlučeni odjekovi.

Ive: Hoću, ako Bog dà!

Marko: Sad molim Vas, uputite me, hoće li se fiducijsare kmetskih občina moći glasovati onjim plaćajući kmet, koji je već prije se svimi odraslima muškima glasovao fiducijsare za občinu izborničku, ilići za novu, petu, kuriju?

Ive: Hoće brate! Jer ovako je zakon: u novoj ilići občinu skupini glasuju i oni, koji imaju pravo glasovati također u drugim skupinama. Ali dalje već nije tako, jer u skupini kmetskih občina ne smije glasovati gradjan, koji žive u gradu, a u skupini gradova ne smiju glasovati u vanjski kmeti ni veliki posjednik, a u skupini velikoga posjednika ne smiju glasovati ni kmetski ni gradski biraci, nego samo veliki posjednik.

Marko: To je pravi zakon, za to ne čemo

ni fiducijsare birati, nego od plaćajućih naših ljudi, po selima, svo tvrdu našu vjeru!

Ive: I tako će biti pravo.

Marko: A molim Vas, hoće li fiducijsari kmetske skupine od sve Istre izabrati samo jednoga zastupnika u Beč, kako i u običnoj skupini?

Ive: No će, nego će izabrati dva, kako i do kada, jer u našoj državi još nije zakon, da posvo premažu oni koji rade, makar i ništa ne imaju, nego daju se veći broj zastupnika onim, koji plaćaju poreze ili steure.

Marko: A kako će biti svih plaćajućih kmeti podijeljeni za izabratih dva zastupnika?

Ive: Evo ovako: Svi dosta plaćajući vanjski kmotovi, koji živu pod kapitanatom Koparskim, Porečkim i Puljskim, izabrat će po svojih fiducijsara jednoga zastupnika. A svih dosta plaćajući vanjski kmotovi, koji živu pod kapitanatom Pazinskim, Lošinjskim i Vološkim, izabrat će po svojih fiducijsara opet jednoga zastupnika.

Marko: Po majku svitu, to čemo mi, ako se budemo dobro držati, imati tri zastupnika, a Talijani same dva.

Ive: Dal jo u velikom izborničtu je više našeg puka, to bi bio jedan, a u kmetskoj izbornici od strane Poreča opet

nas je više, to bi bio još jedan, a od Učko i preko opet nas je više, to bi bio još jedan, dakle svega skupa tri. A talijanom ostao bi jedan za gradove, a jedan za veliki posjed, to su dva.

Marko: I tako bi bilo pravo, jer se računa, da na njo dvoje duše, no djeđe nego jedna talijanska. Tako, ako mi dobijemo tri zastupnika, na njih bi po pravici imao poči samo jedan i p. Ako jim je zakon navratio što još polovicu, mogu biti zadovoljni i postitit nas u miru, kako puštanju i mi njih.

Sada postupimo dalje na

Poglavlje poto.

Marko: Kada, gdje i kako će se obavljati izbori fiducijsara od četvrtoga izborničtu ilići od kurije dosta plaćajućih vanjskih?

Ive: Kada će vas baš pozvati, ne znam; ali biti će brzo. Neka ti bude na pameti ono što smo rekli za izbore fiducijsara občene ilići peto kurije.

Marko: Dakle će nam oglasiti?

Ive: Isto najprije voljki oglas od cesarskoga kraljevskoga namještnika, za sve izbore, a onda oglas od občine za izbore fiducijsare.

Marko: A molim vas, mora li občina i za izbore sastaviti listinu?

Ive: Dakako da mora, jer tu idu kmestovi poredani po plaćajućem poreza ilići steure.

Marko: Prema više plaća od mnogih, koji stanuju u gradu; pak za što bi mi onda trpili u kmetskoj listini gospodu iz gradova, kad oni i osako u gradovih glasuju.

Marko: Molim vas još to, je li se za izbore sve računa za grad ouvo, što mi zovevo „grad“?

Ive: Ne, Marko moj, i to dobro drži na pameti, da se nebiš pomislio i ogrešio. Na priliku: Ponjam nije grad, nego glasuje a vanjskim, Podgrad isto tako ne računa u izbori za „grad“, tako recime u Grčanju ni Opatl ili Portale za Beč nisu „grad“, ni Višnjaj ni Dobrinj.

A sada ču ti nabrojiti sve mesta, koja se u izbornom zakonu za Beč računaju za gradove i dobro jih zapamti. To se ova mesta:

Pula, Vodnjan, Pazin, Rovinj, Po-reč, Cilipi, Umag, Buje, Motovun, Vižinada, Buzet, Milje (Muggia), Izola, Kapar, Piran, pak Kastav, Vološko, Loran sa Sv. Franičkom, Mošćenice, Lošinj Veli, Lošinj Mali, Krk i Cres, Labin i Plomin. Neki od tih gradova imaju pot svoju mapu dosta veliku okruglu i u njih premaže naš narod, na primjer u Pazinu, u Buzetu, u Plominu i t. d.

Marko: Dobro! Sada recite mi, možemo li se fiducijsare izabrati gradske stanovnike?

Ive: Ne možete! jer §. 10. zakona od 14. juna 1896. br. 165. govori, da fiducijsare imate izabrati između sebe, dakle ni onoga, koji glasuje u gradskoj skupini, ni velikoga posjednika.

Marko: Dobra! Ali da onaj, koji je u letnici i koga bisimo mi rado izabrali za fiducijsara, baš onaj dan se može doći na glasovanje, kada mi izabramo fiducijsare, bismo li ga svejedno mogli vrati za fiducijsare?

Marko: Dobro! Sada recite mi, možemo li se fiducijsare izabrati gradske stanovnike?

Ive: Ne možete! jer §. 10. zakona od 14. juna 1896. br. 165. govori, da fiducijsare imate izabrati između sebe, dakle ni onoga, koji glasuje u gradskoj skupini, ni velikoga posjednika.

Marko: Dobra! Ali da onaj, koji je u letnici i koga bisimo mi rado izabrali za fiducijsara, baš onaj dan se može doći na glasovanje, kada mi izabramo fiducijsare, bismo li ga svejedno mogli vrati za fiducijsare?

Ive: Biste. Ali valja dobro viditi, za što je ostanu dona; to nije dobro znanje, jer samo nesreća u kući ili točka bolest mogla bi ga prostiti, a sve drugo moglo bi biti češće, da se tobobi ne zamjeri kojom ludnjom pripremici. Takovogovo se čuvajte?

Marko: O hvala Bogu, dobro nam skladaju misli; valja biti svih Božjih, a nijedan vratiti!

Ive: Tako je! Sada projdimo na sljedeće:

Marko: Imu li koga od naših ljudi, da se obratimo u sili na njego.

Ive: Imu! Biti će vam dano na znanje, na koga će se moći obratiti u Pazinu, Trstu i Beču; ali ave ti je u tom, da pazis, kakove će biti liste.

Marko: No, u imu Božje. Recimo, da su liste nekoliko dobre. Hoće li nam biti javljeno, koji dan i kamo da gremo biti fiducijsare?

Ive: Hoće, jer mora biti, pak i onako doznati čete jedan do drugoga.

Marko: Pa kako demeo se vladati?

Ive: Poši dele mironi Božjim na biralištu. Već prije dogovoriti će se za fiducijsare. Fiducijsari valja da su ljudi od ono iste izborne skupine, pak čele jih imenovati, ili predati napisanoj njihovoj imeni, da to se vaši pouzdani ljudi. I pazite, da bude poudani, da van ne kreva vjerom. Sva sel, koja budete u jednom biralištu, dogovorite se već prije za najvrednije vaše ljudje, koji su i druge pute za našodu stranu državi i glasovati. Ne brajte jih ni po bogatušu ni po ljepoti, već po sreću jučaskom.

Marko: Ma da vas još jedan pitam: Jedan koji stanuje u gradu, a ima zemlje i u vanjskim občinama: može li on doći u listinu vanjskih občina za birati fiducijsare?

Ive: Ne može; on ide u listinu grada, u kojem stanuje, i samo tamno može glasovati.

Zato dobro paz, ali nadješ u listini kmetske skupine unesenoga gospodina iz grada, reklamaj ga, da ga imaju brati.

Marko: Bože moj, za što?

Ive: Za to, da bude svakome pravo, jer mi se ne mješamo u listine od gospoda po gradovima, pak da takoroga putnici i u kmetskoj listini, on bi tegovo dvaput glasovati, i to, jedanput s nama za vanjske, a drugi put u gradu za gradače.

Marko: A za što, da on ima dva časti, kad mu ne grede nego jedna. Pak ne boj se, moj Marko, ne će tebe vrati u gradsko listino, premda više plaća od mnogih, koji stanuju u gradu; pak za što bi mi onda trpili u kmetskoj listini gospodu iz gradova, kad oni i osako u gradovima glasuju.

Marko: Molim vas još to, je li se za izbore sve računa za grad ouvo, što mi zovevo „grad“?

Ive: Ne, Marko moj, i to dobro drži na pameti, da se nebiš pomislio i ogrešio. Na priliku: Ponjam nije grad, nego glasuje a vanjskim, Podgrad isto tako ne računa u izbori za „grad“, tako recime u Grčanju ni Opatl ili Portale za Beč nisu „grad“, ni Višnjaj ni Dobrinj.

A sada ču ti nabrojiti sve mesta, koja se u izbornom zakonu za Beč računaju za gradove, i dobro jih zapamti. To se ova mesta:

Pula, Vodnjan, Pazin, Rovinj, Po-reč, Cilipi, Umag, Buje, Motovun, Vižinada, Buzet, Milje (Muggia), Izola, Kapar, Piran, pak Kastav, Vološko, Loran sa Sv. Franičkom, Mošćenice, Lošinj Veli, Lošinj Mali, Krk i Cres, Labin i Plomin. Neki od tih gradova imaju pot svoju mapu dosta veliku okruglu i u njih premaže naš narod, na primjer u Pazinu, u Buzetu, u Plominu i t. d.

Marko: Dobro! Sada recite mi, možemo li se fiducijsare izabrati gradske stanovnike?

Ive: Ne možete! jer §. 10. zakona od 14. juna 1896. br. 165. govori, da fiducijsare imate izabrati između sebe, dakle ni onoga, koji glasuje u gradskoj skupini, ni velikoga posjednika.

Marko: Dobra! Ali da onaj, koji je u letnici i koga bisimo mi rado izabrali za fiducijsara, baš onaj dan se može doći na glasovanje, kada mi izabramo fiducijsare, bismo li ga svejedno mogli vrati za fiducijsare?

Ive: Biste. Ali valja dobro viditi, za što je ostanu dona; to nije dobro znanje, jer samo nesreća u kući ili točka bolest mogla bi ga prostiti, a sve drugo moglo bi biti češće, da se tobobi ne zamjeri kojom ludnjom pripremici. Takovogovo se čuvajte?

Marko: O hvala Bogu, dobro nam skladaju misli; valja biti svih Božjih, a nijedan vratiti!

Ive: Tako je! Sada projdimo na sljedeće:

Poglavlje šesto

Fiducijsari, njihova prava i dužnosti.

Marko: Recite mi malo, da moje zapade ta čast, da budem izbran za fiducijsara jedne skupine, bilo obične, bilo kmetske, kako mi se je vladati? Najprije, hoću li dobiti pisano?

Ive: Hoćeš, jer je zakon, da ti kapitanat javi, da si izabran za fiducijsara, i da ti javi

